

Hüseyinî Kıyamın Ahlakî ve İrfanî Boyutu

Yusuf Tazegün

Gökyüzünün hiçbir yıldızı, Kerbela semasındaki yıldızlar gibi böylesine büyüklüğü, azameti ve fazileti görmemişlerdi. Güneş Aşura gününde olduğu gibi titrek yüzünü göstermemişti.

Yeryüzünün hiçbir yeri, Kerbela gibi güzellikle çirkinliği aynı anda yaşamamıştı. İnsanlık tarihi, hiçbir devrim ve inkılâptan “Aşura hareketi” kadar ders almamıştır. Tif bölgesinde tevhit yeniden doğdu, aşk yeni bir mana kazandı, Kur’ân’ın damarlarına taze kanlar akmaya başladı, melekler Adem’e niçin secde ettiklerinin sırrına vakıf oldular ve tek kelimeyle Allah bütün celal ve cemal sıfatlarıyla tecelli etti.

Abbas’ın kurumuş dudaklarının yanından akan “Alkame” nehri, hakikate susamışlar için durmaksızın marifet, bilgi, edep, vefa, özgürlük ve fedakârlık suyunu sonsuza kadar akıtmaya başladı.

Kerbela alemdarı Abbas’ın bayrağı, hakkın batla galebesi, kötülüğün yok oluşu ve güzelliklerin kalıcılığını haykırncasına

hala dalgalanmaktadır. Kerbela, tanıma ve insan yetiştirme mektebi olmuştur.

Hiçbir üniversite Kerbela üniversitesi gibi bu kadar başarılı öğrenciler mezun etmemiştir. Dünyanın hiçbir eğitim merkezi Kerbela’daki gibi bu kadar çok ve değişik dersler vermemektedir.

Marifet, aşk, azamet, yiğitlik, ideal için mücadele, sabır, dayanıklılık ve tertemiz kulluk sınıflarında; yetmişlik yaşlı, altı aylık bebek, taze damat, aslan yürekli kadın, siyahî köle, hepsi beraberce omuz omuza oturarak, şehadetin en büyük öğretmeninden dersler almaktalar. Bu öğrenciler, tüm sınavlardan en iyi notla geçerek sonsuza kadar adlarını kalıcı kıldılar. Öyle ki “Nahiye-i Mukaddese” duasında İmam-ı Zaman’ın (a.f) özel selamlarına nail oldular.

Aşur’anın her saniyesinden fazilet ve ahlak kokuları yayılmaktadır, Kerbela’nın her karış toprağında ise kulluğun yüceliği ve hakka teslimiyet görülmektedir. Kerbela

kitabının her sayfası kulluk ve izzet harfleriyle yazılmıştır. Bu kitabı satır satır okumak ise imkânsızdır. Bu yüzden biz de bu sayfalarda birkaç yaprakla yetinelim.

1. İmam Hüseyin'in (a.s) Azameti ve Ahlakından Parıltılar

Hiç şüphesiz bütün peygamberlerin ve semavi dinlerin insanlardan istedikleri tek şey tevhitir. İmam Hüseyin'in (a.s) kıyamının başından sonuna kadar da tevhidin dalgalanmakta olduğunu görmekteyiz. İmam, ilk adımından son nefesine kadar hep Allah'ı anmakta onu yâd edip, sürekli hamdı sena etmekte idi. Mekke'den Kufe'ye doğru hareket ederken şöyle buyurdu:

“Allah’a hamdlar olsun, O neyi dilerse o olsun ve kuvvet sadece Allah’tandır.”

Yaralı bedeni kanlar içinde yere düştüğünde, susuz dudaklarıyla gökyüzüne bakarak son nefesinde şöyle buyurdu:

“Rabbim! Senden kazana sabretmeyi istiyorum, senden başka tapılacak yoktur, ey sığınanların sığınağı.”

2. İlahi Sorumlulukları Yerine Getirme ve İnsani Değerleri Sağlama

Her insan, savaş meydanına çıktığı zaman, bir düzen alarak düşmanı mağlup edip savaşı kazanma peşindedir. İmam Hüseyin de kesinlikle savaştan galip olarak ayrılmayı istemekteydi. Fakat İmam'ın galibiyet ve mağlubiyet hakkındaki düşüncesi farklıdır; herkes de bunu derk edemez.

İmam Hüseyin için başarı, ilahi vazifeyi yerine getirmektir. Şer'i sorumlulukları gerektiği gibi uygulamak, insani değerleri güçlendirmek ve Allah'a doğru ilerleyebilmek; başarıdır. Her ne kadar dıştan bakıldığında mağlubiyet gözükse de, aslında bu büyük bir zaferdir.

Ehlibeyt dostlarından ve İmam Ali (a.s) ile İmam Hüseyin'in (a.s) arkadaşlarından olan Temeh b. Udey, yolda İmam Hüseyin (a.s) ile karşılaştı, İmam ona Kufe'nin durumunu sordu o da şöyle dedi: “Aşiret reisleri ve Kufe'nin ileri gelenleri, İbn Ziyad'dan aldıkları rüşvet ile düşmanla iş birliği yapmıştır. Normal halkın da kalpleri sizinle ama kılıçları size karşıdır. Ey Peygamberin evladı! Gel vazgeç, benim kabilem olan Tey'e gidelim, orası daha emniyetlidir, düşman oraya ulaşamaz.”

İmam Hüseyin (a.s) ilahi emirlerin uygulanması ve insani değerlerin korunması gerektiğine dikkat çekerek şöyle buyurdu:

“Benimle Kufe'liler arasında bir anlaşma bulunmakta. Onlara söz vermişim, sözümünden dönemem.”

Yani Kufe'ye gideceğim, halkın hidayeti için önder olacağım ve bu şehrin idaresini üstleneceğim sözünü vermişim, onlar da benimle olup, yardım edeceklerine dair söz verdiler. Bu uğurda her ne türlü tehlike olursa olsun ben mutlaka sözümde durmalıyım.

Aşuranın Güzellikleri

“Güzellikten başka hiçbir şey görmedim.”

Güzellik objede değil bakan gözlerdedir, güzellik görülende değil gören gözlerdedir.

“Uyumlu evren” gözüyle âleme bakan birisi, birçok şeyi görecektir. Ayrıca her şeyi güzel olarak görecektir. Bu bakışlarda önemli olan gözümüze ne tür bir gözlük taktığımız, olaylar ve durumları hangi açıdan gözlemlediğimizdir.

Hayatı ve yaşamı her zaman güzel yönleriyle görmek; insanın ruhuna, vicdanına huzur bahşedecektir, sağlığını düzenleyip, büyük zorluk ve acılar karşısında dayanıklı olmasını sağlayacaktır. Bu bakışla bakılan Kerbela, sadece güzelliklerin bulunduğu bir mekândır.

Düşmanın bu olanları kötü göstererek Hz. Zeyneb’in acılarına acı katma istekleri, onun arifane cevabıyla engellenmiştir.

Kerbela kahramanı Hz. Zeyneb, bu sözüyle İmam Hüseyin’in (a.s) kıyamın başlarında hep olumlu bakıp, ümit verici sözler buyurmasının bir diğer versiyonudur. İmam bütün başlarına geleceklerin, kendisi ve arkadaşları için en hayırlı ilahi irade olmasını dilemiştir. Bu ilahi hayrın, kendisini zaferde veya şehadette göstermesi hiç fark etmezdi:

“Allah’tan ister zafer olsun ister öldürülmek, her iki durumda da bizim için hayırlı olanı takdir etmesini diliyorum.”

Kardeşin hayırları istemesi, bacısının da bu hayırları görmesi birbirini tamamlamaktadır. Güzellik cilveleri ve cemal tecellileri Kerbela hadisesinde çok fazladır, burada bir kaçına değinmeye çalışalım:

1. İnsan Kemalinin Tecellisi

İnsan sadece amel meydanında, yaptıklarıyla ne kadar yüce, mükemmel, ilahi bir insan olduğunu, Allah'ta nasıl fani olabileceğini gösterebilir. Kerbela bütün insanlığa, insanın ne kadar sınırsız bir varlık olduğunu, mükemmellik boyutunun ne kadar olduğunu ve nereye kadar yükselebileceğini göstermiştir. Bu büyük yiğitlik destanı, insanlık makamının sınırlarını herkese gösterdi. Demek ki insan ne yüce makamlara ulaşabiliyormuş. Bunlar insani erdemler peşinde koşanlar için sonsuz bir güzelliştir.

2. Allah'ın Rızasına Razi Olmanın Tecellisi

İrfanda, rıza makamına ulaşmak çok zor, birçok zahmetlere katlanmayı gerektiren ama aynı zamanda çok değerli bir makamdır. Hz. Zeyneb'in, Kerbela'da güzellikten başka bir şey görmemesinin nedeni, İmam Hüseyin ve arkadaşlarının bu makama ulaşmalarındandır.

Bazıları derdi, ayrılığı ve hicranı sevmekte, bazıları da dermanı, kavuşmayı ve visali arzulamada, oysa İmam Hüseyin (a.s) bunların hiçbirine önem vermemektedir. O hiçbir şey istemiyor. Tek istediği cananın istedikleridir. Çünkü sevgili, seven için ne yaparsa sadece güzel olanı yapar.

Kerbela, insanın kaza ve kadere nasıl razı olması gerektiğini en güzel gösteren yerin adıdır.

Kerbela tek hoşnutluğun, Rabbin hoşnutluğu olduğunu gösteren mekânın adıdır.

İmam Hüseyin (a.s), ömrünün son nefeslerini verirken, buyurduğu cümle şudur:

“Rabbim ben senin rızana razı olmuştum” ve bacısı Zeyneb'e şöyle nasihat ediyor: *“Allah'ın rızasına razı ol.”*

Bu irfanda ulaşılabilecek en büyük makamdır, yani insanın kendisini bir hiç kabul ederek, tek varlık olarak Allah'ı görmesi ve onun istekleri karşısında hiçbir şey istememesidir. Zaten İmam Hüseyin (a.s) yaşamının her aşamasında böyleydi. Mekke'den Kufe'ye doğru hareket ederken şöyle buyurmuşlardı:

“Biz Ehlibeyt'in razı olup sevdiği şey, Allah'ın razı olup istedikleridir.”

Bu İmam'ın temel düşüncesi ve tek aşkıdır. İşte Hz. Zeyneb de bunları güzel görmede ve övmektedir.

*O gün, canımızı feda ettiğimiz günde,
Kanımızla Hüseyin'e iktida etmişiz,
Yolumuz Aşura yolu olduğu için de,
Kendimizi hiç sayıp, tek Allah'ı
sevmişiz.*

3. Hak ve Batılın Ayrım Çizgisi

Aşura'nın güzelliklerinden bir diğeri de, hak ile batılın çizgisini, melek huylularla şeytan yüzlülerin sınırlarını ve doğru ile yanlışın ne olduğunu belirlemesi, bunları gereken yerlerine koymasıdır.

Hakla batıl, iyiyle kötü birbirine karıştırmı, hakkın yüzü batılın tozlarıyla örtülecektir. Hak açıkça belli olmayacak dolayısıyla da insan şaşkın kalacaktır. Bu durumlarda, saf ve yüzeysel bakan Müslümanlar

şüpheye düşeceklerdir. İmam Hüseyin (a.s) yakmış olduğu meşale ile aydınlığı getirdi, estirdiği rüzgârla toz ve dumanları dağıttı, batılın yüzündeki maskeyi düşürerek gerçek yüzlerini aşikâr kıldı, böylece tüm fitne propagandaları etkisiz oldu. Acaba bu güzel değil mi?

Aşura bir sınır çizgisiydi. Hakla batılı birbirinden ayırdı. Öz Muhammedi İslam’la, sahte İslam’ı, Rahman ordu-suyla şeytan ordularını belirleyip, hepsinin konumunu gösterdi. Hak ile batıl tüm açıklığıyla Kerbela’da karşı karşıya geldi Kerbela’daki destanla iyi kötü ayırt edildi. Kalbinde hala şüpheler olan ve yolu seçemeyenler içinse Hz. Zeyneb konuşmalarıyla gerçekleri gösterdi. Bu Kerbela’daki güzelliklerden biridir.

4. Yeni Bir Başarı Stili

Aşura’nın güzelliklerinden bir diğeri de, “kazanma” kavramı için yeni bir anlamın oluşmasıdır. Bazıları kazanmayı askeri bir galibiyet, yenilgiyi ise mazlumiyet olarak algılamaktadırlar. İmam Hüseyin (a.s) bunu değiştirdi. Zahiri yenilginin de aslında büyük bir zafer olabileceğini gösterdi. Aşura, mazlumiyetin en üst seviyesinde bile, “fatih” olunabileceğini, kanla zafer tablosunun çizilebileceğini ve öldürülmekle savaşın nasıl kazanıldığını göstermiştir.

Bu, merhum İmam Humeyni’nin bir demecinde buyurduğu gibi kanın kılıca galebe çalmasıdır. “Şehadeti saadet bilen bir toplum her zaman, her halükarda kazanmıştır... Öldürsek de, ölsek de yine de zafer bizimdir.”

Vazifesine amel eden, sadece Allah’ın emrini yerine getirmek için mücadele eden kazanmış demektir. Bu İmam Hüseyin’in (a.s), İmam Seccad’ın ve Hz. Zeyneb’in dünya görüşleridir. Onca zulüm, işkence ve yapılan vahşete rağmen, çekilen acılar İslam için, Allah yolunda olduğu için güzeldir.

İbrahim b. Talha, kimin kazandığını sordu. İmam Seccad (a.s) cevaben şöyle buyurdu:

“Namaz vaktinde sen ezan ve ikameni oku o zaman kimin kazandığını anlarsın.”¹

Öldürülmek ve şehadete ulaşma pahasına bile olsa, böyle bir başarı kazanmak, gerçekten de güzel değil midir?

5. Allah’ın İsteği Doğrultusunda İlerleyiş

İnsanın ulaşabileceği en güzel psikolojik halet, oluşan olayları Allah’ın isteğiyle paralel görmesidir. İmam’ın şehadeti, arkadaşlarının öldürülmesi, Peygamberin ailesinin ve Hz. Zeyneb’in esir olması tüm bu musibetler Allah’ın levhinde yazılmıştı. Bir grup insanın Allah’ın isteği doğrultusunda bir takım işler yapabilmesi en güzel şeydir.

Allah, İmam Hüseyin’i şehit, ailesini de esir olarak görmek istemişti.

Bunların her ikisi de dinin bekası, tağutun ifşası ve özgürlük için ödenmesi gereken bedellerdi, hepsi de aşıkça, sabırla ve kahramanca yapılmalıydı.

¹ Amali, Şeyh Tusi, s. 66.

Zeyneb gibi vahyin eteğinde büyü-müş, Ali mektebinde yetişmiş birisi için, Allah'ın bu istediği ve olayların hepsi güzelliğin doruk noktasıdır. Aşura kahramanı Zeyneb, bu kıyamın başından sonuna kadar bütün sahneleri "Rububî isteklerin tecellisi" olduğunu bildiği için güzel görmektedir. Bu tahlil ve bakışla Aşura hala güzel değil midir?

6. Aşura'nın Kadir Gecesi

Aşura trajedisindeki bu sahne, güzelliğin en parlak görünümüdür. Gitmek yerine Hüseyin'le kalanlar vefalarını gösterdiler, fedakârca yanında kaldılar, İmam'ın ashabı için, İmam'ı yalnız bırakıp, gitmek en büyük ölüm ve zillettir.

Aşura gecesi tarihin en güzel gecesidir, bin aydan belki daha fazlasından üstün

kadir gecesidir. Aşura gecesi aşkın en güzel şekilde yaşandığı gecedir.

İmam'ın ashabına buyurdukları, ashabin vefalarını gösteriş tarzı, İmam'la Kâsım arasındaki konuşma, herkesin sabaha kadar uyanık kalması, okunan Kur'ânlar, dualar, münacatlar, dökülen gözyaşları, yapılan şakalar, en içten gülüşler, İmam'ın arkadaşlarının Zeyneb'e vefalarını göstermeleri vs. bütün bunlar, güzellik kitabının altın harflerle yazılmış sayfalarıdır. Zeyneb işte bunları güzel görmektedir.

Kerbela'da yaşananlar, tarih boyunca dünyanın her tarafında zulümle mücadelenin kaynağı olmuştur. Kerbela, her türlü derslerin okunabileceği bir üniversite olmuştur; özgürlük, fedakârlık, iman, yiğitlik, şehadeti arzulama, ileri görüşlülük, edep, saygı, aşk vb. sınıfların olduğu bir okul.

Dökülen kanlar bir yumruk olup zulmün tepesine inmiştir. Acaba tüm bunlar güzel değil midir?

Kerbela faciasına sebebiyet verenler, Allah dostlarını öldürerek kendilerini ölümsüz kılacaklarını sandılar. Oysa Zeyneb'in gözünde, Kufeliler ve Şamlılar kendi kuyularını kazdılar ve düşündüklerinin aksine Ehlibeyt'in yolu kalıcı oldu, Allah'ın dini yaşadı ve Kerbela insanlık üniversitesi oldu.

Kahraman ve arife Zeyneb, geleceğe bakarak asırlar ilerisini gördüğünden Kufe'nin melun valisinin: "Gördün mü Allah kardeşine ve ailene ne yaptı?" sözüne karşılık şöyle cevap verdi:

"Güzellikten başka hiçbir şey görmedim."

İmam Hüseyin'in Şefkati

Allah'ın yarattığı kullarına karşı şefkatli ve sevgi dolu olmak; Peygamberlerin, İmamların ve iyi insanların en belirgin özelliğidir. Kur'an'ın buyurduğuna göre ilahi insan, yolunu kaybetmişler için kimsenin düşünemeyeceği kadar üzülmemektedirler. Allah dostları suyun kenarında susuzluktan kıvranan insanları gördükçe rahatsız oluyorlardı ve onların hidayeti için dua ediyorlardı.

Toplumun yoldan çıkmışlığı ve hak yolu bırakarak batıl uçurumuna doğru gitmeleri, o büyük insanların yüreklerindeki bir derti. İslam peygamberi, cahil, yolunu kaybetmiş, günahkâr insanları gördükçe sağlığını tehlikeye atacak kadar üzülmemekte idi. Bunun üzerine yüce Allah, Peygamberine şöyle teselli verdi:

“Ey Muhammed!) Demek onlar, bu söze (kitaba) inanmazlarsa, onların peşinde üzüle üzüle kendini helak edeceksin!”²
“(Resulüm!) Onlar iman etmiyorlar diye neredeyse kendine kıyacaksın!”³

Bu özellik ilahi önderlerde olmadığı sürece, derin anlamıyla rehberlik uygulanamaz. İmam Hüseyin (a.s) peygamberlik ağacının meyvesidir, Peygamber’in canının bir parçası, o Peygamber’den Peygamber de onandır. Bunu Resulullah şöyle buyurmuştur:

“Hüseyin bendendir, ben de Hüseyin’denim.”

O Peygamber’in (s.a.a) bütün mükemmelliklerinin varisi, onun faziletlerinin

göstergesidir. Peygamber’in rahmet şelalesi, Hüseyin’in (a.s) doruklarından aktarmaktadır. İşte bu yüzden İmam, ömrünün hiçbir döneminde ve özellikle de kutsal kıyamı boyunca bir an bile olsun insanların hidayetinden, onları doğru yola getirmekten geri durmadı; hatta kan emici, acımasız düşmanlarına bile durmaksızın nasihat etti.

Bu ilahi rehberin sözleri, düşmanlarının iyiliğini istemesinin bir belgesidir.

İmam Hüseyin (a.s) önünü kesen binlerce kişilik düşman ordusuna, çocuklara dahi su vermeyen ve bir işaretle savaşa başlayacak olan bu zalim topluluğa gene de bıkmadan öğütler veriyordu. Onların gü-rültü yapıp, ıslık çalmalarına karşın, derin

² Kehf, 6.

³ Şuara, 3.

manalar içeren uzun hutbeler okuyordu. Bu konuşmalarında düşmanlıkların sonucunu, ihanetlerinin nedenini ve gerçekleri anlatmaya çalışmıştır. Belki biri cehennemden kurtulur ve saadete ulaşır diye.

Hatta küfür ordusunun en acımasız başları olan Ömer b. Sa'd ve Şimr'e bile nasihatte bulunuyordu. Aşura günü iki ordunun arasında, Ömer b. Sa'd'la yaptığı görüşmede ona şöyle buyurmuştur:

– Vay olsun sana ey Sa'd'ın oğlu! O'na döneceğin Allah'tan hiç mi korkmuyorsun? Kimin evladı olduğumu bildiğin halde yine de benimle savaşmaya mı geldin? Bırak bu topluluğu, Allah'a yaklaşmak istiyorsan benimle ol. Ömer b. Sa'd şöyle dedi:

– Evimi yakmalarından korkuyorum. İmam buyurdu:

– Ben onu senin için yeniden inşa ederim. Ömer b. Sa'd:

– Bütün malımı mülkümü ve topraklarımı elimden almalarından korkuyorum. İmam buyurdu:

– Ben Hicaz'da olan varlığından daha iyisini sana veririm. Ömer b. Sa'd:

– Karıma, çocuklarıma bir zarar gelmesinden korkuyorum.

Burada İmam artık sustu, hiçbir şey söylemedi, nasıl da kendisini dünyaya satmış, cehennem ateşine karşılık Hüseyin'in (a.s) kanı peşinde koşan birisiyle karşı karşıya olduğunu gördü.

İmam Hüseyin'in (a.s) buyurmuş olduğu bütün konuşma ve nasihatlerde iki hedef bulunmakta idi:

1. Düşmana hiçbir özür ve bahane bırakmamak için hücceti tamamlamak.

2. Hur b. Yezid gibi, kalbinde Ehlibeyt sevgisini bulunduranların hidayet olmaları.

İmam'ın, bütün bu telaşları küfür ordusundaki birkaç kişinin kalbine etki etti ve düşman saflarından ayrılarak İmam'a katıldılar.

İşte bu, zalim ve cinayetkâr düşmanın karşısında bile sevgi gösteren İmam'ın onları ne kadar düşündüğüdür. Bu Fatıma evladının en hassas zamanlarda bile, bütün zorluklara göğüs gererek Allah'ın çizdiği doğrultuda ilerleyişidir.

Aşura Namazı

Namaz dinin direği, kul ile Allah arasındaki en güçlü bağ ve insanı Allah'a ulaştıran kestirme yoldur. Mümin kul, namaz kılmasıyla tanınır ve kıldığı namaz onun Allah'a yaklaşmasını sağlayan miracıdır.⁴

Namaz Allah'la dostluk kurmanın yolu, Peygamber'in (s.a.a) gözüünün nurudur.

Namaz Resulullah'ın (s.a.a) ilk ve son buyruğudur.

Namaz insanı kötülüklerden koruyan bir kalkan ve onunla günah arasındaki bir duvardır:

“(Resulüm!) Sana vahyedilen Kitabı oku ve namazı kıl. Muhakkak ki, namaz,

⁴ Mizanu'l-Hikme, c. 5, s. 368.

hayasızlıktan ve kötülükten alıkoyar. Allah'ı anmak elbette (ibadetlerin) en büyüğüdür. Allah yaptıklarınızı bilir.”

Muaviye b. Vehep, İmam Sadık'a (a.s) şöyle bir soru yöneltmektedir: “İnsanı Allah'a yaklaştıran ve Allah'ın da kullanının yapmasını en çok sevdiği amel hangisidir?” İmam buyurdu:

“Allah'ı tanımaktan sonra, namazdan daha faziletli bir amel yoktur.”

Eğer Hüseyin b. Ali'nin kıyam etmekteki hedefi; hakkı hâkim kılmak, Allah'ın dinini yaşatmak namazı toplumda canlı tutmak ve ceddi Resulullah'ın (s.a.a) dinini zalimlerin pençelerinden kurtararak bidatlerden temizlemek ise; kanlı Kerbela çölünde, düşmanın aralıksız saldırıları arasında son kılacağı “aşk namazı” ile bütün bu amaçlarını kalıcı kılmış olmuyor mu?

Kalbini tamamen Hüseyin (a.s) sevgisiyle dolduran, Ebu Semame-i Seydavi Aşura günü öğlen vakti düşmanın kuşatması altında İmam'ın huzuruna geleerek namaz vaktinin olduğunu hatırlatıyor, son defa mevlasının arkasında namaz kılp, Rabbiyle görüşmek istiyor. Bu hatırlatmadan sonra İmam ona şöyle buyurdu:

“Sen namazı bana hatırlattın, Allah da seni namaz kılanlardan karar kılsın.”⁵

Hz. Hüseyin (a.s) ve arkadaşları düşmanın ok yağmurları arasında öğle namazını kıldılar. Birkaç yaran da namaz esnasında kanlar içinde kalarak yere yığıldılar

⁵ Biharu'l-Envar, c. 45, s. 21.

ve sonra şehadet kanatlarıyla Rableriyle görüşmeye uçtular.

İmam'ın, ailesinin ve arkadaşlarının Aşura gecesinde kıldıkları namazlar, ettikleri münacatlar kulluk göstergesinin en güzel sahnelerindendir. İmam Hüseyin (a.s), namaza böylesine âşık olmayı, ma-butla sırdaş olup, onunla konuşmayı babası Emirelmüminin'den öğrenmiştir. İbn Abbas, Sıffin savaşının en kızgın zamanında İmam'ın göğe bakarak bir şey beklediğini gördü ve şöyle sordu: “Ya Emirelmüminin! Niçin bu kadar endişelisiniz, bir şeyi mi bekliyorsunuz?” İmam buyurdu:

– Evet, namaz vaktinin girmesini bekliyorum. İbn Abbas dedi ki:

– Böyle önemli bir esnada savaşı bırakıp da namaz kılamayız. İmam buyurdu:

– Biz namaz için burada savaşıyoruz.

İmamlarımız, en zor şartlarda dahi namaza bu kadar önem vermekte ve en güzel şekilde yerine getirmektedirler. Bundan da anlaşılan bizlerin rahat vakitlerimiz de bile namaz kılmayıp, önemsemememizin kesinlikle affedilemez olduğudur. O büyük insanları sevdiğimizi, onların yolunda ilerlediğimizi söyleyip, sonra da onların kanlarını vererek yaşatmaya çalıştıkları namazı, kılmadığımız ve yaşamımızda gereken yere koymadığımız takdirde acaba bu sevgi ve aşk ne kadar gerçekçidir.

Namaz kılmada, dua etmede ve Kur'ân okumada nasıl bir keyif saklıdır ki İmam Hüseyin düşmanın kalbine “ah” hasretini bırakarak, “*Zillet bizden uzaktır*” feryadıyla bu mesajı kanı ile tarihe yazılmıştır

ve bütün insanlığa nasıl özgür olunması gerektiğini göstermiştir. Tasua günü ikindi vakti düşmanın hareket ettiğini ve çadırlara doğru gelerek savaşı başlatmak istediklerini gördü, kardeşi Hz. Abbas'ı çağırarak şöyle buyurdu:

“Git şunlarla konuş ve savaşı yarına ertelemeyi sağla. Bu gece Allah'ın huzuruna çıkıp namaz kılmak, dua etmek ve mağfirette bulunmak istiyorum. Gerçekten de Allah benim namaza nasıl âşık olduğumu bilmektedir. Ben Kur'ân okumayı, dua etmeyi ve Rabbinden bağışlanmayı dilemeyi çok seviyorum.”⁶

Demek ki namaz, dua ve Kur'ân okumak ne kadar büyük bir değere sahip ki, İmam sadece bunlar için, düşmandan savaşı ertelemelerini istiyor.

İmam'ın Yaranlarının Özellikleri

Şöyle bir soru akla gelebilir: Acaba İmam Hüseyin'in (a.s) yanında yer alan arkadaşlarının konumları nedir? Hepsini aynı derecede midir ve hepsi kıyamının başından sonuna kadar İmam ile birlikte miydi?

Bir mektep ve ideolojinin insanların hidayetindeki başarısı, o mektebin taraftarlarının durumunu bildirmektedir. İmam Hüseyin'in (a.s) ailesi ve arkadaşları vefada, sevgide, aşkta, fedakârlıkta sanki birbirleriyle yarışıyorlardı.

Onlar fazilet gökyüzünde insanların yolunu aydınlatan bir yıldız, özgürlük hareketlerinin bir ziyneti olmuşlardır. Onların nasıl büyük bir konuma sahip olduklarını

⁶ Biharul'Envar, c. 44, s. 392.

anlamamız için, İmam'ın Tasua gününde buyurmuş olduğu şu sözler yeterlidir:

“Allah’a sonsuz hamd ve senadan sonra diyorum ki, gerçekten de ben ashabım kadar salih bir ashap, kendi ailemden de daha iyi ve daha bağlı bir aile tanımıyorum. Allah benim tarafımdan sizleri en güzel şekilde mükâfatlandırınsın.”⁷

Ziyaretnamelerin birinde İmam'ın ashabı hakkında şunları okumaktayız:

“Sizler dünyada ve ahirette şehitlerin efendisisiniz.”⁸

İmam Sadık'tan (a.s) nakledilen bir ziyaretnamede ise şöyle buyruluyor:

“Sizler Allah'ın dergâhının özel insanlarıdır, Allah sizleri Eba Abdullah için özel kılmıştır.”

“Özel insanlarsınız” tabiri onların ne kadar büyük bir makam sahibi olduklarını göstermektedir.

İmam'ın yanında bulunarak ona destek ve yardımcı olanların yaşam öykülerini okuduğumuz zaman hepsinin sonunun büyüklük, azamet ve en büyük şerefe nail olma olduğunu görmekteyiz. Hepsi sonunda en büyük makamlara ulaşmışlardır, fakat baştan beri İmam Hüseyin'e bağlılık, sevgi ve İmam'ın yanında bulunma özelliklerine hepsi sahip değillerdi. Bazıları sonradan İmam'a katılmışlardı.

Bu büyük zatların hayatlarını okumak, insanın kendisini yetiştirmede ve birçok

tecrübe kazanmasında önemli derecede etkili olacaktır. Bu sayfalarda sadece birkaç ashabı incelemeye çalışacağız. Bir insanın nasıl yaşamın iniş çıkışlarından sonra hakkı bulduğunu göreceğiz. Belki böylelikle kendimiz için bir ibret alabiliriz.

1. Hur b. Yezid Riyahi

İmam Hüseyin'in (a.s) kervanı birçok durakları geride bırakarak “Şeraf” denilen yere geldi. Hur da çok sayıda askerle İmam'ın ilerlemesini durdurmak için, önünü kesmeye geldi. İmam, Hur'un ve askerlerinin demir zırhlarla çölde yaptıkları yolculuktan dolayı yorgun ve susuz olduklarını gördü. Hemen yanındakilere hepsine hatta atlarına bile su verilmesini emretti. İmam'ın yaranları da önce düşman askerlerine sonra da atlara su verdi.

Hur'un askerlerinden birisi şöyle demektedir: “Ben ordudan en geriye kaldım, sonra kendimi onlara ulaştırabildim. Çok susamıştım. İmam'ın arkadaşları askerlere su vermekle meşgul oldukları için benimle ilgilenen yoktu. Tam bu esnada Hüseyin b. Ali beni gördü, tulumu su ile doldurarak yanıma geldi. Yorgunluktan su içmeye gücüm yoktu. İmam kendi elleriyle bana su verdi ve susuzluğumu giderdi.

Herkes dinlendikten sonra öğle namazının vakti geldi, İmam'ın müezzini ezan okudu. Hazret, Hur'e şöyle buyurdu:

– Sen kendi ordunla namaz kıl. Hur dedi ki:

⁷ Biharu'l-Envar, c. 44, s. 35.

⁸ Kamilu'z-Ziyarat, s. 196.

– Ben sizin arkanızda, size iktida ederek namaz kılmak istiyorum.

Sonra beraberce namaz kıldılar, Hur ilkindi namazını da İmamla kıldı. İmam Hüseyin (a.s) Namazdan sonra önünü kesmeye gelen düşman askerlerine hitaben bir konuşma yaparak onlara hücceti tamamladı.

Hur, İmam Hüseyin’e şöyle dedi: Ben sizden ayrılmayarak hepinizi Kufe’ye, İbn Ziyad’ın yanına götürmekle görevliyim. İmam da kızarak şunları buyurdu:

“Ölüm senin için bu düşünceden ve bu görevden daha iyidir.”

Sonra kendi ashabına dönmeleri emrini verdi.

Hur askerleriyle önlerine geçerek ilerlemelerini engelledi. Bu esnada Hazret, Hur’e “*Anan sana ağlasın, bizden ne istiyorsun?*” diye buyurdu. Hur de “Eğer senden başkası bana böyle deseydi, hemen cevabını verirdim, fakat senin annen için saygı ve büyüklükten başka bir şey söylenemez.” dedi.

Hur, Aşura gününe kadar İmam Hüseyin’in (a.s) öldürüleceğine kesin olarak inanmıyordu. Ama Aşura günü Ömer b. Sa’d’ın İmam’ı öldüreceğini anladı ve İmam’ın mazlumiyetini, yardım isteme feryadını duydu. Bir anda kendisini cennetle cehenem, şekavetle saadet arasında buldu. Bir an önce seçimini yapmak zorundaydı ve Hur kendisine yakışır bir şekilde, saadet, izzet, şeref ve cennet yolunu seçti.

Elleriyle yüzünü kapatıp, Allah’tan af dileyerek atına bindi ve mahcup bir şekilde İmam’ın huzuruna gelerek şöyle dedi: “Ey Peygamber’in evladı! Canım sana feda olsun, ben senin önünü kesen, geri dönmeni engelleyen, seni bu bela ve acılar çölüne sürükleyenim, hiçbir şekilde bu topluluğun seninle savaşaçağımı zannetmiyordum, şimdi çok pişmanım. Allah’tan beni affetmesini istedim. Acaba Allah tövbeni mi kabul eder mi?” İmam ona şöyle buyurdu: “*Evet, Allah günahlarını bağışlayıp, tövbeni kabul edecektir.*”

Onca insanın içinden, niçin Hur’un tövbe ettiğini ve İmam’ın safına girdiğini araştırarak olursak, sebep olarak şunları görmekteyiz: Hur, İmam Hüseyin’e karşı her zaman çok saygılı idi, namazda İmam’a iktida etmesi, Hz. Fatuma’ya karşı edepli olup ona ihtiramda bulunması, onun cehenemden kurtularak ebedi saadete ulaşmasının en büyük nedenlerindendir.

Savaş başladı ve ilk savaşmak isteyen de Hur oldu, düşmanla çok savaştı, büyük fedakârlıklarda bulundu, düşman askerlerinden çok öldürdü, en sonunda kanlı bir şekilde yere düştü ve şehadete ulaşmak için son nefeslerini vermeye başladı. İmam’ın yaranları Hur’u hemen savaş meydanından alarak İmam’ın yanına getirdiler, Hazret ellerini Hur’un yüzüne çekerek şöyle buyurdu:

“Annenin adını Hur koyması gibi, dünya ve ahirette hürsün.”⁹

İmam Hüseyin’in (a.s) böyle buyurmasının nedeni belki de onun nefsinin dünyaya

⁹ Biharu’l-Envar, c. 45, s. 14.

esir olmaması ve bunun sonucunda İmam'ın özel teveccühüyle Allah'ın özel kullarına has makama ulaşmasıdır. Demek ki, dünyada hür olmasının nedeni dünyaya bağlı olmaması ve ahirette hür olmasının nedeni de ahiret azaplarından kurtulmasıdır.

Hur'un bu akıllıca kararı asırlar boyunca, hakla batıl, izzetle zillet, güzellikle kötülük, küfür ile iman arasında kalanlar için hangi yolu seçmeleri gerektiğini gösteren bir meşaledir.

İnsanın gönül bağladığı şeyleri ayağıyla itip atması sadece Hur gibi “özgür” insanların başarabileceği işlerdir. Karanlık ordusundan nur ordusuna karışması her ne kadar zor olsa da sonsuz huzur ve mutlulukla beraberdir.

Hur'un başından gecen tüm bu olaylar hepimizin hayatında bulunmaktadır. Günah ile itaat, cennet ile cehennem ve hava-heves ile ebedi saadet arasında seçim yapmak zorunda olduğumuz zaman, özgür insanlar gibi doğru yolu seçebilmeliyiz. Sonunda ölüm bile olsa, her zaman Hur gibi hakka tabi olmamız gerekir. Dünyanın aldatıcı güzellikleri, gençlik gururu ve mal sevgisi bizleri esir alarak doğru yoldan ayırmamalıdır.

Şimdi insan, İmam Sadık'ın (a.s) buyurmuş olduğu, “*Her gün Aşura ve her yer Kerbela*” sözünü daha derin ve daha geniş bir şekilde anlamaktadır. Aşura belli bir mekân ve zamana sınırlandırılmamıştır. Tarih boyunca en taşkın şematiyle bütün mekânlara akan

**Bazen ilahi esintiler size doğru esmektedir.
Uyanık olun, karşısına geçerek size doğru
esmesini sağlayın ve asla yüz çevirmeyin.**

coşkun bir nehirdir. Hakla batılın savaşı, Habil’le Kabil’in, Muaviye’yle Ali’nin ve Hüseyin (a.s) ile Yezid’in savaşı durmaksızın her zaman ve her yerde süregelen bir savaştır. Hiç kimse için de kendisini batılın karanlık ordusundan kurtararak, hakkın nur ordusuna ulaştırması geç değildir. Hatta ömrünün son anlarını dahi yaşıyor olsa bile insan hakkın safına ulaşabilir.

Hüseyin’in (a.s), “*Bana yardım edecek biri yok mu?*” feryadı hala yankılanmaktadır. Asırlar boyu nesilden nesle ulaşarak günümüzde de insanları yardıma çağırmaktadır.

2. Zuheyr Bin Kayn

Zuheyr, Kufe’nin önde gelen şahsiyetlerinden, aynı zamanda çok yiğit ve savaşçı birisi idi. Birçok savaşta önemli başarılarla imza atmıştı. Lakin üçüncü halife Osman’ın en ateşli taraftarlarından birisiydi.

Hicri 60. yılda hac için Mekke’ye gelmişti ve haccı yerine getirerek Kufe’ye doğru yola koyuldu. O zamanlar İmam Hüseyin de Mekke’den Kufe’ye doğru hareket etmişti, fakat Zuheyr sürekli İmam’dan kaçıyor ve onunla karşılaşmamaya özen gösteriyordu. İmam dinlenmek için durduğunda o hareket ediyordu, İmam yola

koyulduğunda o dinlenmek için duruyordu. Ama bir yerde İmam'la yakın konaklamak zorunda kaldı. Zuheyr yol arkadaşlarına şöyle diyor: “Sabah kahvaltısına daha yeni başlamıştık ki, İmam Hüseyin tarafından bir elçi gelerek bana, ‘İmam seni çağırıyor’ dedi. Hiç beklemediğim bu olay karşısında yerimde donup kaldım, boğazımda ki lokma bile aşağı gitmiyordu.” Sonra karım bana şöyle dedi: “Suphanallah! Peygamber’in evladı seni çağırıyor ve sen hala bekliyor musun?”

Bu söz Zuheyr’in kendisine gelmesine sebep oldu, şaşkınlıktan kurtularak İmam’ın yanına gitti. İmam onunla çadırında özel olarak konuştu, o nurlu sözler Zuheyr’in karanlık gönlünü aydınlattı, içine bir sevgi ateşi düştü ve Zuheyr “Hüseyini” oldu.

Sevinçle, mutlulukla ve güler yüzle çadırını söküp, İmam’ın çadırının yanına kurdu ve sonra seçtiği yolun tehlikesinden haberdar olduğu için hanımına bir zarar gelmesin diye onu boşayarak ailesinin yanına gönderdi. Hanımı Zuheyr’in ayaklarına kapanarak kıyamet gününde, Peygamber’in yanında ona şefaet edeceği sözünü aldı.

Aşura gecesi İmam yanındakilere gitmelerini ve yarınki savaştan kendilerini kurtarmaları için izin verdiği zaman Zuheyr kalkarak vefasını, ihlâsını ve her zaman İmam’ın yanında olduğunu heyecan verici sözlerle açıkladı: “Allah’a yeminler olsun ki; sırf sana ve senin ailene bir zarar gelmesin diye bin defa ölüp ölüp diilmeyi isterdim.”

Aşura günü İmam’ın ordusunun sağ kol komutanı oldu ve İmam Hüseyin’den sonra düşmanın karşısına geçip onlara nasihat edici bir konuşma yaptı. Öğle namazında Said b. Abdullah ile safın önünde durup düşman oklarını engelledi. Namazını kıldıktan sonra da savaş meydanına çıktı, yiğitçe savaştı ve sonunda şehadete ulaştı. İmam Hüseyin (a.s) hemen yanı başına giderek ona dua ve onu şehit edenlere de beddua etti.

Zuheyr’in İmam Hüseyin’le yaptığı kısa bir görüşme sonucu böylesine değişmesi, Kerbela kıyamının en ilginç ve sır dolu olayıdır. Acaba İmam ona neler buyurdu ki, böylesine birden değişti? Ne oldu da İmam’ın hayranı, onun için canını feda edecek birisi oldu?

Hiç şüphesiz zamanının imamının özel lütfuna şamil oldu, temiz fıtratını çevreleyen perdeler kaldırıldı ve kapasitesi kadar imamını tanıyabildi. İmam Hüseyin’in (a.s) makamını ve konumunu ne kadar iyi anladığını, gösterdiği fedakârlıktan ve yaptığı konuşmalardan anlamaktayız.¹⁰ Bu büyük makama ulaşması ve sonunun hayır olması Zuheyr’in batnında bulunan temizlik sayesinde.

Resulullah (s.a.a) bir hadisinde şöyle buyurmaktadır:

“Bazen ilahi esintiler size doğru esmektir. Uyanık olun, karşısına geçerek size doğru esmesini sağlayın ve asla yüz çevirmeyin.”¹¹

¹⁰ Furu’u Şehadet, s. 200.

¹¹ Lubbu’l-Bab, s. 25.

Zuheyr gibi yiğitler, bu ilahi esintileri iyi değerlendirdiler; varlık ağaçlarını onunla geliştirdiler ve sonunda aşk, marifet, saadet meyvesini en güzel hediye olarak sundular.

İmam Hüseyin, yol boyunca birçok insana böyle tekliflerde bulunmuştu, birçok kimseye kendisine katılmasını istemişti. Oysa onların hiçbiri İmam'a olumlu yanıt vererek, şehadete ulaşmayı istemedi. Bu büyük kıyama katılarak, isimlerini kıyamete kadar kalıcı kılmayı arzulamadılar.

İmam'ın davetini reddedenlerden biri olan "Ubeydullah b. Hur Cufi'yi burada örnek olarak aktaralım.

Ubeydullah Osman'ın taraftarlarından, Osman öldürüldükten sonra Muaviye'nin yanına giderek Sıffin savaşında Hz. Ali'ye karşı savaştı. Ben-i Mekatil denilen bir durumda Ubeydullah'ın da orada olduğu haberi İmam Hüseyin'e ulaştırıldı. İmam ashabından Haccac b. Seruk'u onun yanına gönderdi ve Haccac, Ubeydullah'a şöyle dedi: "Sana çok değerli bir hediye getirdim. Hüseyin b. Ali seni yardıma çağırıyor, ebedi saadete ulaşman için kendisiyle beraber olmanı istiyor." Ubeydullah ise şöyle cevap verdi: "Allah'a yemin ederim ki, ben Kufe'den çıkarken halkın kılıçlarını kuşanarak Hüseyin'le savaşmaya hazırlandıklarını gördüm. Kesinlikle bu savaşta öldürülecek, ben ona bir yardımda bulunamam ve onu görmek bile istemiyorum."

Haccac İmam'ın huzuruna gelerek, Ubeydullah'ın dediklerini aktardı. Bu sefer İmam birkaç yaranıyla bizzat kendisi Ubeydullah'ın yanına gitti. Hazret ona şöyle buyurdu: "*Bütün ömrün boyunca*

birçok günah işledin, sayısız yanlışlar yaptın acaba şimdi tövbe ederek Allah'tan bağışlanma istemiyor musun?" Ubeydullah, nasıl tövbe etmeliyim dedi. İmam buyurdu: "*Peygamber'in kızının oğluna yardım et ve onun düşmanlarıyla savaş.*" Ubeydullah şöyle dedi: "Andolsun ki sana yardım edenin sonsuz huzur ve mutluluğa kavuşacağına inanıyorum, fakat benim sana bir yardımım dokunamaz. Ne olursun beni bu işten muaf tut, benim ölmeye hiç niyetim yok, ama kendi yerime takipte ve kaçışta eşsiz olan atımı vereyim."

İmam bunları duyduktan sonra şöyle buyurdu: "*Bizim yolumuzda canını vermekten çekiniyorsan, öyleyse biz de ne seni ve ne de atını istiyoruz, yardımına da ihtiyacımız yok.*" Ubeydullah da ömrünün sonuna kadar bu saadet fırsatını kaçırdığı için hep pişmanlıklar içerisinde yaşadı.

Eğer masum imamların hayatlarını dikkatlice inceleyip, savaşta ve barıştaki tutumlarını tahlil edecek olursak, hepsinin Peygamber'in yolunu devam ettirdiklerini görürüz. Masumların hepsi Resulullah gibi, insanlığı kurtuluşa ulaştırarak dünya ve ahiret saadetine kavuşmalarını sağlama peşinde idiler. Bu kurtarma çabaları bazen genel ve bazen de özel bir şekilde pratiğe dökülmüştür.

İmam Hüseyin'in (a.s) Ubeydullah'ın çadırına gitmesi, aslında doktorun hastanın yanına gitmesidir. Allah dostlarına göre, yaşamda en kıymetli olan şey bir insanı kötü ve yanlış yoldan kurtararak hakka tabi kılmasıdır. Bu iş zaten İmam Hüseyin'in (a.s) uğruna her şeyini feda ettiği yolun devamıdır. Fakat İmam bunca çabaya rağmen

Ubeydullah'ın hiçbir şeyin farkında olmadiğini, olaylara korkakça baktığını ve hediye vererek bu işten kurtulmak istediğini gördü, bunun üzerine de “*Hiçbir şeyine ihtiyacımız yok*” diyerek onu kendi haline bıraktı. İmamların hiç kimseye ihtiyacı yoktur, ancak saadete ulaşmak isteyenler İmam'a muhtaçturlar.

3. Cevn (İmam'ın Siyahî Kölesi)

Diğer taraftan Cevn gibi insanlarda bu kıyamda bulunmaktaydı. Hz. Ali onu alarak Ebuzer'e hediye etmişti, Ebuzer'in hicri 23 yılında Rebeze çölünde şehit olmasından sonra İmam Ali'nin (a.s) yanına dönerek, ona hizmet etmeye başladı. İmam Ali'den sonra da İmam Hasan, İmam Hüseyin ve İmam Seccad'ın (a.s) yanında kaldı.¹² İmam Seccad'la beraber Kerbela'ya geldi.

Aşura günü güneşin ve savaşın sıcaklığı arttıkça, Hüseyin'in (a.s) mazlumiyeti ve yalnızlığının da arttığını gören bu zenci köle, nurlu gönlünde İmam'a karşı olan sevgisini de çoğalttı. Hazretin huzuruna gelerek savaşmak için izin istedi, İmam ona şöyle buyurdu:

“Senin dönmene izin veriyorum, sen rahatlık ve refah vaktinde bizimle beraberdin. Şimdi savaşarak zahmetlere katlanmak zorunda değilsin, gidebilirsin bizimle birlikte olman gerekmez.”

O beyaz bahtlı siyah köle, İmam'ın ayaklarına kapanarak şunları söyledi: “Ey Peygamber'in evladı! Nasıl olur da rahat zamanlarda sizlerle olurum ve zorluklarda

sizi bırakıp kaçarım? Yeminler olsun ki her ne kadar kokum güzel olmasa da, rengim siyah olsa da ve aşağı tabakalardan olsam da yine de sizden ayrılmayacağım, siyah kanım sizin kanınıza karışıncaya kadar sizinle birlikteyim.”

Sonra İmam savaşması için izin verdi, büyük bir yiğitlik örneği göstererek çokça savaştı ve sonunda şehadet şerbetini içti.

Hüseyin (a.s) yaranları için en güzel şey, ömürlerinin son anlarında gözlerini açarak karşılarında Mevlalarını görmektir. İmamlarını son bir defa daha görmek onlar için cennetti, mazlum İmamlarının mübarek gözlerini görmeleri ölümü baldan tatlı kılmıştı.

*Tabipler misali yanı başıma geldiğin zaman
Hastalık en güzel lezzettir, hiçbir şeye değişmem*

Hazreti Hüseyin (a.s), Cevn'in kanlar içindeki bedeninin yanına geldi ve başını dizinin üstüne koyarak şöyle buyurdu:

“Allah'ım! Yüzünü beyazlaştır, kokusunu güzelleştir, onu iyilerle haşret, onu Muhammed ve Ehlibeyt'ine yaklaştır.”

İmam'ın bu duası anında kabul oldu, İmam Bâkır (a.s), babası İmam Seccad'dan şöyle naklediyor:

“İnsanlar Kerbela şehitlerini defnetmek için geldiklerinde, aradan on gün geçmesine rağmen Cevn'in bedeninden misk kokularının yayıldığını gördüler.”¹³

¹² Ez Medine Ta Kerbela Suhanan-ı İmam Huseyn, s. 165.

¹³ Biharu'l-Envar, c. 45, s. 32.

4. Türk köle

Kerbela şehitleri arasında bulunan bir diğer büyük zat ise, İmam Hüseyin'in (a.s) Eslem veya Selim adındaki Türk kölesidir.

Eslem aslanlar gibi savaştıktan sonra, yere düştüğünde İmam hemen kendisini ona ulaştırdı, başını tutarak ağlamaya başladı. Oğlu Ali Ekber'in şehit edildiğinde yaptıklarının aynısını ona da yaptı. Eslem'le ilgilendi, yüzünü onun yüzüne koydu. İmam'ın bu davranışı Türk köleyi

o kadar sevindirdi ki, tebessümle, gülerek canını teslim etti.¹⁴

İmam'ın yaranlarına göstermiş olduğu bunca sevgi tüm insanlığa şu mesajı verdi: İslami değerleri koruyup, hakkı hâkim kılmak uğruna savaşanlar arasında zenciyle beyaz, köle ile efendi, yabancı ile tanıdık arasında hiçbir fark yoktur. Allah yolunda savaşanların arasında bir diğerine üstünlük yoktur. Hepsinin rengi ilahi renk ve ortak noktaları da takvadır.

¹⁴ Furuğu Şehadet, s. 214.